Kraków

ŁAŹNIA NOWA

ODYSEJA NOWOHUCKA 2026

pamięć wody

TEATR ŁAŹNIA NOWA – INSTYTUCJA KULTURY MIASTA KRAKOWA

ODYSEJA NOWOHUCKA 2026

Pamięć wody

Czy woda pamięta? Czy rzeka może być archiwum miasta?
Czy krajobraz przechowuje ślady ludzi, którzy żyli w nim przed nami?

Pamięć wody jest interdyscyplinarnym projektem artystycznym, w którym punktem wyjścia jest pytanie o wodę jako nośnik pamięci – biologicznej, kulturowej, środowiskowej i osobistej. Inspiracją do projektu stała się powieść Elif Shafak *Tam na niebie są rzeki*, w której jedna kropla wody przemierza stulecia, stając się świadkiem i nośnikiem kolejnych opowieści.

Najnowsza odsłona *Odysei Nowohuckiej* wyrasta z przekonania, że historię miejsca można czytać nie tylko poprzez budynki, dokumenty i ludzkie biografie. Można jej szukać także w krajobrazie. Woda wyznaczała drogi, przy których osiedlali się ludzie, poruszała młyny, nawadniała pola i kształtowała lokalne ekosystemy. Kiedy powstawała Nowa Huta, część tego wodnego krajobrazu została podporządkowana rodzącemu się miastu.

Interesuje nas woda nie tylko jako zasób, od którego zależy nasze życie, ale jako medium łączące pozornie odległe od siebie światy: ludzkie ciało i rzekę, historię i teraźniejszość, sztukę i ekologię, materię i pamięć – mówi Małgorzata Szydłowska, pomysłodawczyni i kuratorka projektu.

W programie *Pamięci wody* znalazło się ponad 15 wydarzeń: wystawy, spotkania, warsztaty, wykłady, koncerty oraz debata poświęcona początkom Nowej Huty, które będą realizowane w dniach 15–18 października i 27 listopada w Teatrze Łaźnia Nowa i Domu Utopii.

Zapraszamy do wspólnej podróży.

Więcej informacji i bilety: laznianowa.pl

KALENDARIUM

15 PAŹDZIERNIKA, CZWARTEK

16.30–18.30
Mowa rzeki
Warsztaty z Anną Nacher
Dom Utopii

19.00–21.00
Perłowy guzik
Pokaz filmu
reż. Patricio Guzmán
Wprowadzenie do filmu: Anna Nacher
Dom Utopii

16 PAŹDZIERNIKA, PIĄTEK

17.00–18.00
Głos rzeki
Performans/koncert Anny Nacher
Mała Scena, Teatr Łaźnia Nowa

18.00
Pamięć wody
Wernisaż wystawy

18.00–21.00
Black Fountain
Instalacja Alicji Patanowskiej
Foyer Teatru Łaźnia Nowa

18.00–21.00
My woda / We the Water
Instalacje Wojtka Radtke
Teatr Łaźnia Nowa

19.00–20.30
List miłosny do wody
Instalacja performatywna
Duża Scena, Teatr Łaźnia Nowa

17 PAŹDZIERNIKA, SOBOTA

15.00–21.00
Black Fountain
Instalacja Alicji Patanowskiej
Foyer Teatru Łaźnia Nowa

15.00–21.00
My woda / We the Water
Instalacje Wojtka Radtke
Teatr Łaźnia Nowa

16.00–17.30
List miłosny do wody
Instalacja performatywna
Duża Scena, Teatr Łaźnia Nowa

17.30–18.00
Zwiedzanie dotykowe dla osób z niepełnosprawnością wzroku
Teatr Łaźnia Nowa

18.00–19.30
Działanie rzeki
Wykład performatywny
prof. Anny Barcz, dr hab. Anny Nacher i Mo Tomaszewskiej
Dom Utopii

18 PAŹDZIERNIKA, NIEDZIELA

14.00–21.00
Black Fountain
Instalacja Alicji Patanowskiej
Foyer Teatru Łaźnia Nowa

14.00–21.00
My woda / We the Water
Instalacje Wojtka Radtke
Teatr Łaźnia Nowa

15.00–17.30
My woda / We the Water i Portret wody. Od cząsteczki do kryształu
Wykład Wojtka Radtke i prof. Artura Sikorskiego
Mała Scena, Teatr Łaźnia Nowa

18.00–18.45
Pochwała bezkształtu
Kompozycja soundscape Rafała Mazura
Mała Scena, Teatr Łaźnia Nowa

19.00–20.30
List miłosny do wody
Instalacja performatywna
Duża Scena, Teatr Łaźnia Nowa

27 LISTOPADA, PIĄTEK

18.00–20.00
Na początku była Dłubnia
Debata na temat początków Nowej Huty i znaczenia rzeki Dłubni
Prowadzący: Maciej Miezian
Osoby uczestniczące: dr hab. inż. Mariusz Czop, Paweł Augustynek Halny, Katarzyna Kobylarczyk, Cecylia Malik, Marcin Pawlik
Galeria Nurt, Teatr Łaźnia Nowa

ANNA NACHER

Języki rzeki

Języki rzeki to cykl działań, w których centrum znajduje się pogłębienie naszych relacji z wodą i rzekami. Trwająca w Polsce od wielu lat dramatyczna susza coraz częściej przebija się także jako temat medialny – zwłaszcza podczas regularnych, corocznych fal upałów, znaczonych kolejnymi rekordami temperatury i nocami tropikalnymi. Katastrofa klimatyczna oznacza także drastyczne stany wodnej nierównowagi: od momentów, w których niedobór wody sprawia, że jesień przychodzi z początkiem sierpnia, a gleba zamienia się w twardy beton, po równie dramatyczne nagłe wezbrania i powodzie, kiedy wyschnięta gleba nie jest w stanie przyjąć wilgoci z nawalnych deszczy. W jaki sposób możemy te momenty wykorzystać, żeby uczyć się (od) wody? Czy możemy sięgnąć do jej pamięci, żeby budować naszą przyszłość?

Pogłębianie naszych związków z wodą zostało rozpisane na trzy różne formy aktywności, z których każda rozgrywa się w nieco innym rejestrze odbioru. Ich wspólnym mianownikiem jest pytanie o to, czy możemy komunikować się z ciałami wodnymi i w jaki sposób możemy lepiej zrozumieć ich zróżnicowane języki. Zastanowimy się nie tylko nad tym, czy i jak rzeki się z nami komunikują, ale także jaką rolę pełnią opowieści rzek w naszym życiu. Wyłowimy opowieści tkane przez same ciała wodne, ale posłuchamy także historii osnutych wokół rzek; tego, co aktywują, odsłaniają, rozpuszczają, odradzają lub unicestwiają. Spróbujemy wpisać się w meandrowanie rzek, w geologiczny czas ich długich pamięci.

Anna Nacher

Dr hab. Anna Nacher – profesora w Instytucie Sztuk Audiowizualnych Uniwersytetu Jagiellońskiego, badaczka sztuki mediów, humanistyki środowiskowej, praktyk dźwiękowych i kultury cyfrowej. Autorka książek i licznych artykułów naukowych, a także kuratorka i uczestniczka projektów. Jako artystka realizuje projekty solowe z obszaru *field recordings* i słuchania usytuowanego, które prezentowała m.in. na biennale Momentum 13 (Moss, Norwegia, 2025) oraz Nine Days of Green (Kopenhaga, Dania, 2026). Stypendystka Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego (grant KPO dla Kultury, 2025). Współpracowała z amerykańską artystką Victorią Vesną oraz UCLA Art|Sci Center, gdzie w 2021 gościła jako online Artist-in-Residence w ramach projektu *Atmosphere of Sound: Sonic Art in Times of Climate Disruption*. Aktualnie współpracuje ze słoweńską artystką dźwięku, Idą Hiršenfelder, w ramach projektu *After the Flood* zorientowanego na ekologię dźwięku terenów wydobycia paliw kopalnych, przy wsparciu Creative Industry Košice w ramach European Media Art Platform. Od 2015 współprowadzi ośrodek permakulturowy Biotop Lechnica. W latach 2024–2025 realizowała w ramach Odysei Nowohuckiej cykl działań pt. *Biblioteka oddechów*.

WARSZTATY

Mowa rzeki

Czwartek, 15 października / 16.30–18.30
Dom Utopii

Punktem wyjścia do warsztatów będzie rzeka Dłubnia, której historia od wieków łączy się z historią ludzi, lokalną kulturą i gospodarką. Podczas warsztatów zastanowimy się nad tym, w jaki sposób woda i rzeki „przechowują pamięć". Wychodząc od słuchania dźwięków wody w ich różnych konfiguracjach i przetworzeniach, zastanowimy się, w jaki sposób historie rzek i ludzi splatają się ze sobą, i jakiego języka można użyć, aby te relacje opisywać.

Pogłębionemu słuchaniu będzie towarzyszyła praca ze słowem i wyobraźnią. Uczestnicy warsztatów stworzą własne instrukcje (partytury) słuchania usytuowanego rzek, z którymi wiążą nas wspomnienia i pamięć.

PERFORMANS / KONCERT

Głos rzeki

Piątek, 16 października / 17.00–18.00
Mała Scena, Teatr Łaźnia Nowa

Głos rzeki to głębokie zanurzenie w rezonansach rzek, którym Anna Nacher przysłuchiwała się przez niemal dwie dekady. Artystka podąża za ich brzmieniem od szwedzkiej Sápmi za kołem podbiegunowym, przez potężny nurt Missisipi, po drobne strumienie i potoki Karpat, zagrożone przez strukturalną suszę i kryzys klimatyczny.

Rzeka nie jest tutaj tłem ani pejzażem dźwiękowym, lecz żywą, zmienną obecnością. Ma własny rytm, fakturę i głos, wymykający się próbom podporządkowania i kontroli.

Podczas koncertu artystka wykorzystuje przetworzone i nieprzetworzone nagrania terenowe, dźwięki wygenerowane przez sonifikację procesu fotosyntezy oraz własny głos. To intymna opowieść o odkrywaniu języka rzek – jego faktury, dźwięku i zdolności do splatania opowieści, które wiążą nas ze światem.

WYKŁAD PERFORMATYWNY

Działanie rzeki

Sobota, 17 października / 18.00–19.30
Dom Utopii

PROWADZENIE:
prof. Anna Barcz, dr hab. Anna Nacher, Mo Tomaszewska

Czy woda rzeczywiście jest żywiołem nieobliczalnym? Jak pozostawić za sobą zarówno – jak to określiła Ewa Bińczyk – marazm antropocenu, jak i żałobę klimatyczną, i skoncentrować się na tym, co możemy zrobić we współdziałaniu z wodą? Dokąd możemy popłynąć z nurtem rzek i gdzie szukać sojuszników? To tylko niektóre pytania, których rezonanse dostarczą nam podłoża do rozmowy.

Wykład poprowadzi dr hab. Anna Nacher, wspólnie z prof. Anną Barcz, która od lat zajmuje się historią środowiskową rzek, i artystką, hydrofeministką oraz performerką – Mo Tomaszewską, która w pojedynkę przepłynęła kajakiem Wisłę.

Prof. Anna Barcz – literaturoznawczyni i badaczka humanistyki środowiskowej, profesorka Instytutu Historii im. Tadeusza Manteuffla PAN w Warszawie. Zajmuje się ekokrytyką, historią środowiskową, kulturowymi narracjami o rzekach i powodziach oraz relacjami między literaturą, historią i światem pozaludzkim. Prowadziła projekty badawcze poświęcone Odrze i Wiśle, w tym *Akwakrytyczną Wisłę*, łączącą historię środowiskową, literaturę i metody głębokiego mapowania. Obecnie kieruje projektem *Potworne rzeki*, dotyczącym historii katastrofalnych powodzi w nowoczesnej Europie. Była stypendystką Trinity Long Room Hub w Dublinie oraz Rachel Carson Center for Environment and Society w Monachium. Autorka książek poświęconych ekokrytyce, kulturom środowiskowym i relacjom człowieka ze światem pozaludzkim, m.in. *Environmental Cultures* in *Soviet East Europe: Literature, History and Memory* oraz *Realizm ekologiczny. Od ekokrytyki do zookrytyki* w literaturze polskiej.

Mo Tomaszewska – artystka wizualna i performerka. Absolwentka Wydziału Form Przemysłowych oraz Wydziału Intermediów Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie. Studiowała Malarstwo i Historię Sztuki w School of Fine Art, History of Art and Cultural Studies, University of Leeds w Anglii. Jej główną formą wypowiedzi jest sztuka performance i działania artywistyczne, poruszające tematy nierówności społecznych, praw człowieka i zwierząt oraz ekologii.

fot. Marcel Rozhoň, dzięki uprzejmości Pragovka Gallery

ALICJA PATANOWSKA

Black Fountain

INSTALACJA

Piątek, 16 października / 18.00–21.00
Sobota, 17 października / 15.00–21.00
Niedziela, 18 października / 14.00–21.00
Foyer Teatru Łaźnia Nowa

Instalacja *Black Fountain* powstała na bazie jednej z fontann z instalacji *We Are the Weather*, poświęconej wodzie jako wspólnemu dobru i zagrożonemu zasobowi. Jej powierzchnię pokrywają liczne figurki obrazujące skalę zużycia wody i sieć zależności łączących człowieka, inne gatunki oraz środowisko.

W *Black Fountain* artystka pokryła obiekt czarną żywicą, przekształcając wezwanie do ekologicznej solidarności w refleksję nad ograniczonym wpływem jednostki wobec sił politycznych i ekonomicznych kształtujących kryzys klimatyczny. Czerń pochłania wcześniejszy obraz fontanny, pozostawiając obiekt, który można odczytać jako ślad po utraconej możliwości działania.

Praca została po raz pierwszy zaprezentowana w 2025 roku w ramach Programu Kulturalnego Polskiej Prezydencji w Radzie Unii Europejskiej, realizowanego przez Instytut Adama Mickiewicza.

Alicja Patanowska – rzeźbiarka, mieszka i pracuje w Poznaniu. W swojej praktyce koncentruje się na wiedzy ucieleśnionej, badając, w jaki sposób ciało i materia stają się sposobami poznawania świata. Tworzy obiekty i instalacje, często wykorzystując glinę jako materiał zdolny rejestrować ślady dotyku, gestu i fizycznego doświadczenia. Interesuje ją wiedza powstająca w bezpośrednim kontakcie z materią – poprzez ciało, ruch i zmysły. Absolwentka Royal College of Art w Londynie, doktorka sztuki Akademii Sztuk Pięknych im. Eugeniusza Gepperta we Wrocławiu. Jej prace znajdują się m.in. w kolekcjach Muzeum Narodowego w Krakowie, NOMUS w Gdańsku oraz National Museum of Modern and Contemporary Art w Korei Południowej. W 2025 roku jej instalacja *The Ripple Effect* była prezentowana w Victoria and Albert Museum w Londynie.

MAŁGORZATA SZYDŁOWSKA

List miłosny do wody

INSTALACJA PERFORMATYWNA

Piątek, 16 października / 19.00-20.30
Sobota, 17 października / 16.00-17.30
Niedziela, 18 października / 19.00-20.30
Duża Scena, Teatr Łaźnia Nowa

List miłosny do wody ma swoje źródło w powieści *Tam na niebie są rzeki*, w której Elif Shafak splata historie ludzi żyjących w różnych epokach i częściach świata – od starożytnej Mezopotamii i brzegów Tygrysu, przez dziewiętnastowieczny Londyn nad Tamizą, po współczesność. Łączy ich kropla wody wędrująca przez czas i przestrzeń, która krąży w ludzkim ciele, pojawia się we łzach, przemierza rzeki, spada deszczem i śniegiem, stając się niemym świadkiem narodzin, miłości, przemocy i straty.

Ludzie są i zawsze będą „wojującą wodą", która nigdy nie zazna spokoju – pisze Elif Shafak.

W *Liście miłosnym...* fragmenty powieści spotykają się z *Eposem o Gilgameszu* – jednym z najstarszych zachowanych dzieł literackich ludzkości. Oba teksty dzielą tysiące lat, a łączy woda: płynąca w rzekach, unosząca się w chmurach, krążąca w ludzkiej krwi i łzach.

REŻYSERIA: Małgorzata Szydłowska
SCENARIUSZ: Krzysztof Szekalski
SCENOGRAFIA, KOSTIUMY, ŚWIATŁO: Małgorzata Szydłowska
MUZYKA NA ŻYWO: Dominik Strycharski
WIDEO: Peter Fick
INSPICJENTKA: Eliza Palka-Grochal

PERFORMUJĄ: Małgorzata Gorol, Marta Zięba, Adam Borysowicz

Małgorzata Szydłowska – scenografka, dyrektorka ds. Domu Utopii – Międzynarodowego Centrum Empatii, wicedyrektorka Teatru Łaźnia Nowa ds. produkcji teatralnych. Absolwentka scenografii Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie i wykładowczyni tej uczelni. Zaprojektowała scenografię i kostiumy do kilkudziesięciu spektakli wystawianych w teatrach dramatycznych, operowych i muzycznych w Polsce i za granicą. Wspólnie z Bartoszem Szydłowskim stworzyła w Krakowie trzy ośrodki kulturalne: Teatr Łaźnia, Teatr Łaźnia Nowa i Dom Utopii. Autorka nowatorskiej koncepcji przebudowy i adaptacji postindustrialnej przestrzeni hal warsztatów szkolnych na potrzeby Teatru Łaźnia Nowa oraz aranżacji jego wnętrz i scen. Pomysłodawczyni i kuratorka cyklu edukacyjnego *Myśląca ręka* zajmującego się popularyzacją i promocją rzemiosła teatralnego w Polsce. Tworzy instalacje, wystawy i projekty multimedialne.

Krzysztof Szekalski – scenarzysta, dramatopisarz, dramaturg. Absolwent Akademii Sztuk Teatralnych w Krakowie. Autor sztuk teatralnych i adaptacji, m.in.: *Samospalenie, Serdeczny, Pulverkopf, Po co psuć i tak już złą atmosferę, Czerwone i czarne, Grotowski non fiction, Młody mężczyzna, XYZ,* które zostały wystawione m.in: w Teatrze Nowym w Warszawie, w Teatrze Polskim w Poznaniu, w TR Warszawa, w Łaźni Nowej w Krakowie, we Wrocławskim Teatrze Współczesnym, Teatrze Powszechnym w Warszawie. W latach 2021–2023 redaktor i script doctor w TVP VOD, konsultant scenariuszowy seriali premium. Jego sztuka *XYZ* była w 2022 r. w finale Nagrody Dramaturgicznej im. Tadeusza Różewicza i otrzymała wyróżnienie. Współautor scenariusza krótkometrażowego filmu *Victoria*, który w 2022 r. otrzymał główną nagrodę w sekcji krótkie metraże na Festiwalu Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni oraz Krakowskim Festiwalu Filmowym.

Dominik Strycharski – kompozytor, flecista, wokalista, improwizator, performer, nauczyciel i publicysta. Od trzech dekad zajmuje się niemal każdym twórczym aspektem muzyki, począwszy od kompozycji, przez wykonawstwo, na sounddesignie i nauczaniu skończywszy. Laureat Paszportów Polityki 2021, twórca muzyki do około 100 spektakli teatralnych, wielu filmów oraz słuchowisk. Autor kilkudziesięciu płyt z muzyką współczesną i jazzową, zagrał na żywo kilkaset spektakli teatralnych na oraz koncertów. Od 20 lat prowadzi autorskie warsztaty wokalne i improwizowane.

Peter Fick (wcześniej Przemysław Fik) – reżyser, producent i twórca form audiowizualnych związanych z filmem, animacją autorską oraz teatrem. Od wielu lat realizuje projekty na styku obrazu, muzyki i narracji performatywnej, łącząc dokumentalną obserwację z ekspresyjną formą wizualną. Jest autorem i producentem nagradzanego cyklu dokumentalnego *Sztuka Ekranowana* emitowanego na antenie TVP Kultura, wyróżnionego m.in. Srebrnym Medalem podczas New York Festivals oraz prezentowanego na festiwalach FIFA w Montrealu i Rose d'Or w Lucernie. Realizował projekty filmowe, dokumentalne i animowane dla instytucji kultury oraz partnerów z Europy i USA, współpracując m.in. z Goethe-Institut, Humanity in Action, Arte, BBC oraz teatrami Łaźnia Nowa i im. Juliusza Słowackiego w Krakowie.

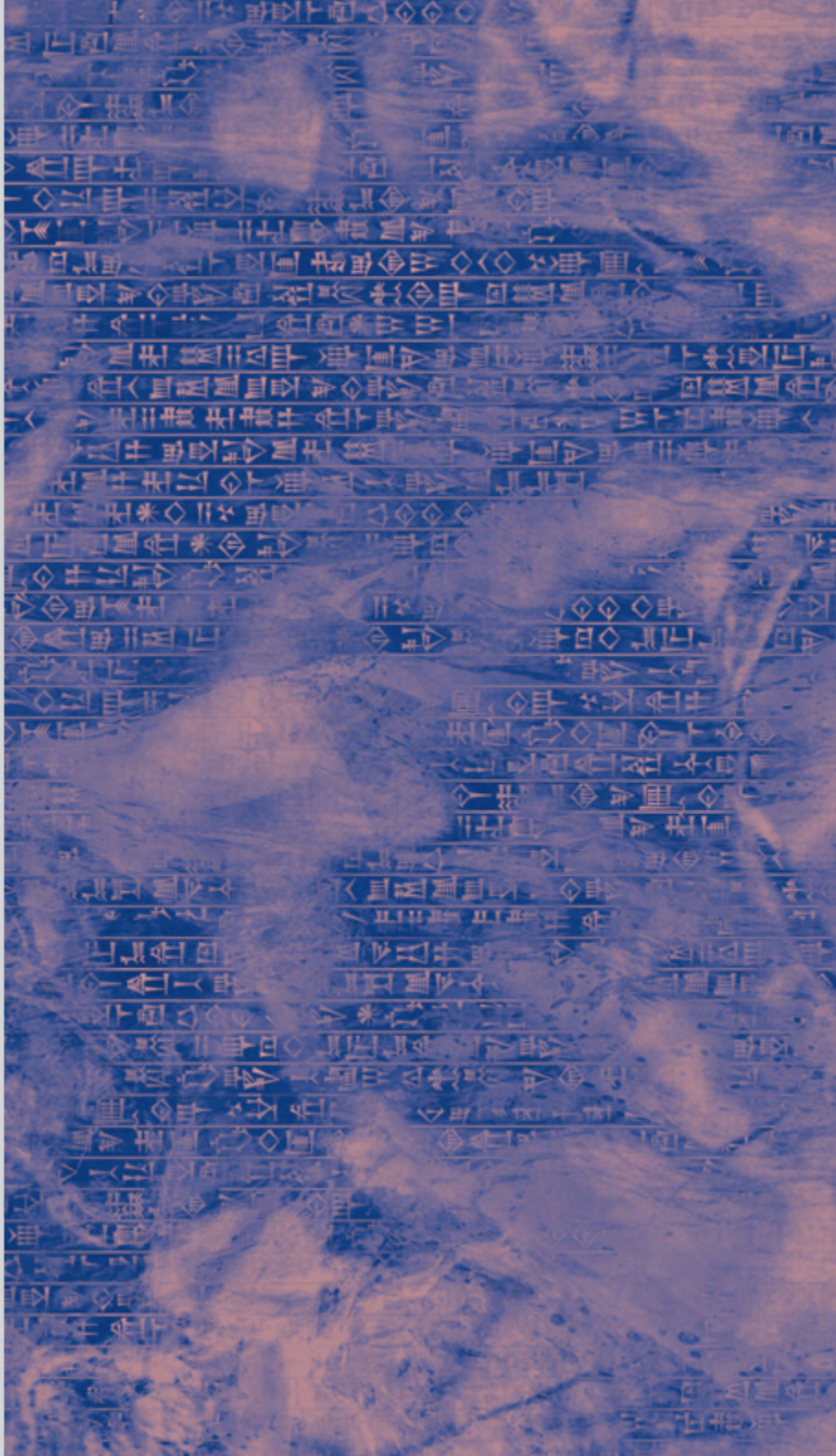

fot. Artur Rakowski

RAFAŁ MAZUR

Pochwała bezkształtu

Kompozycja *soundscape*

Niedziela, 18 października / 18.00–18.45
Mała Scena, Teatr Łaźnia Nowa

Wielokanałowa kompozycja *soundscape* z przetworzeniami. Punktem wyjścia są nagrania terenowe: odgłosy strumieni i rzek, wodospadów, morza, fontann i spiętrzeń, przelewającej się wody oraz fal. W czasie trwania kompozycji poszczególne dźwięki ulegają stopniowemu przetworzeniu, zmieniając swoje brzmienie. Z czasem tracą swoją rozpoznawalność i związek ze źródłem, przechodząc od pejzażu dźwiękowego ku abstrakcyjnej kompozycji. W kulminacyjnym punkcie kompozycja jest bliższa współczesnej muzyce elektronicznej niż pejzażowi dźwiękowemu.

Tytułowy „bezkształt" odnosi się do właściwości samej wody – materii pozbawionej jednej trwałej formy, nieustannie dostosowującej się do otoczenia. Podobnie zachowuje się dźwięk, który przepływa pomiędzy kanałami, przeobraża się i wymyka rozpoznaniu. Woda nie jest tutaj jednak jedynie tematem kompozycji, ale staje się zasadą jej organizacji.

Dr Rafał Mazur – filozof, muzyk i artysta dźwiękowy. Doktor filozofii Uniwersytetu Jagiellońskiego. W swojej praktyce łączy muzykę improwizowaną, nagrania terenowe, kompozycję pejzażu dźwiękowego i instalacje dźwiękowe z refleksją filozoficzną nad słuchaniem jako sposobem poznawania rzeczywistości. Twórca autorskiego projektu *Listening Philosophy* oraz *Koncertów Głębokiego Słuchania* realizowanych w Domu Utopii, podczas których audiosfera Nowej Huty staje się przestrzenią doświadczenia i praktyki świadomego słuchania. Od wielu lat zajmuje się spontaniczną improwizacją, czerpiąc inspirację m.in. z filozofii daoistycznej i jej koncepcji spontaniczności. Jest kompozytorem muzyki teatralnej, prowadzi warsztaty słuchania oraz tworzy projekty na pograniczu muzyki, filozofii i ekologii akustycznej.

fot. archiwum W.Radtke

WOJTEK RADTKE

My woda / We the Water

Na swój sposób obieg wody jest procesem zamkniętym. Bez względu na porę dnia czy roku powierzchnia naszego globu paruje. Z tej pary powstają chmury, z których rodzi się deszcz i śnieg. W ten sposób wyparowana woda spada na Ziemię, w którą wsiąka. Przechodzi przez kolejne warstwy, aż do struktur nieprzepuszczających. Tam się gromadzi, by następnie licznymi źródłami wypłynąć na powierzchnię. Wchłaniają ją rośliny, piją ludzie, zwierzęta, ptaki, owady. Piją ją wszystkie istoty żywe i wydalają z moczem, śliną, potem, łzami, krwią. Część wody – pod różnymi postaciami - wsiąka z powrotem w glebę, ale znaczna jej część znowu w postaci pary trafia na obrzeża planety, by później spaść deszczem na Ziemię.

W tym niekończącym się procesie woda wzbogacana jest minerałami kredowych cmentarzysk, uzupełniana po drodze śladami genetycznymi wszystkich istot zamieszkujących naszą planetę oraz odpadami i związkami chemicznymi, które produkuje nasza cywilizacja.

Jakże często nie zdajemy sobie sprawy z tego, że dzięki temu wiecznemu, otwartemu, ale jednocześnie zamkniętemu obiegowi wody przyjmujemy biologiczno-chemiczny materiał przeszłości, dokładając do niego swoją cząstkę, którą w bliższej lub dalszej przyszłości wchłonie organizm tu istniejący. W ten sposób jesteśmy wodą, wodą przeszłości budującą przyszłość.

Wojtek Radtke, fragment rozprawy doktorskiej

Dr Wojtek Radtke – artysta interdyscyplinarny, kurator, reżyser, rzeźbiarz, scenograf, fotograf, performer i designer. Ukończył Wydział Rzeźby i Intermediów Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku. W 2023 roku w Centrum Sztuki Współczesnej Łaźnia obronił doktorat z obszaru Art & Science: *WE THE WATER* poświęcony wodzie jako materii łączącej świat biologiczny, środowisko i pamięć. Jest autorem, współautorem i kuratorem kilkudziesięciu wystaw, instalacji, performansów, spektakli i projektów artystycznych prezentowanych w Polsce i za granicą. Uczestniczył m.in. w wystawie *Modern Freedom* w Nowym Jorku, *Mediations Biennale* towarzyszącym Biennale w Wenecji, *Mediations Biennale Asia–Europe* w Stambule, EXPO w Mediolanie, *We Do Fest* w Oslo, *Open Air Fest* w Weil am Rhein, Malta Festival, *Open City* w Lublinie i Krakowie oraz w programie Europejskiej Stolicy Kultury Wrocław 2016. W swojej praktyce łączy sztukę, naukę, eksperyment i działania w przestrzeni publicznej.

INSTALACJE

My woda / We the Water

Piątek, 16 października / 18.00–21.00
Sobota, 17 października / 15.00–21.00
Niedziela, 18 października / 14.00–21.00
Teatr Łaźnia Nowa

Biomoney

Biomoney to cykl kontekstowych prac krytycznych bio-art. Każda z nich odnosi się do zapisu pamięci wody pobranej z różnych źródeł. Prace powstały m.in. z ludzkich łez, śniegu pochodzącego z terenów obozów koncentracyjnych, wód pobranych z wielu innych miejsc, płynów ustrojowych człowieka oraz materiałów biologicznych pochodzenia ludzkiego, zwierzęcego i roślinnego. Prace zostały zahibernowane według autorskiej technologii w biobanknotach i biomonetach, eksponowanych w specjalnie zaprojektowanych gablotach.

Czarny śnieg / Obieg zamknięty

LEKTOR: Przemysław Bluszcz

Czarny śnieg to hipnotyczna projekcja o wielu symbolicznych znaczeniach. Negatywowa rejestracja wideo przywołuje zupełnie inne skojarzenia. Śnieg zamienia się w proch, a tytuł pracy *Obieg zamknięty* z cyklu *My woda / We the Water* uruchamia głęboką refleksję. W warstwie dźwiękowej pojawia się głos Przemysława Bluszcza, który w rytmie spadających płatków śniegu wyjaśnia znaczenie tytułu filmu.

Fale

KOMPOZYCJA DŹWIĘKOWA: Ireneusz Wojtczak

Punktem wyjścia pracy *Fale* są obrazy tworzone przez ruch wody – graficzne struktury powstające w wyniku falowania morza, ukształtowania dna i działania światła słonecznego. Zarejestrowane przez artystę układy i wykresy graficzne, stają się rodzajem naturalnego zapisu: partyturą stworzoną przez wodę, światło i ruch.

Towarzysząca obrazowi kompozycja dźwiękowa Ireneusza Wojtczaka jest próbą odczytania i przełożenia tych wizualnych struktur na język dźwięku. Woda staje się tutaj jednocześnie autorką zapisu, jego nośnikiem i materią podlegającą nieustannej zmianie.

Kapsuły Ocean i Katedra

Ocean i *Katedra* to interaktywne obiekty rzeźbiarskie – „kapsuły pamięci" – należące do projektu *My woda / We the Water*. Ich wnętrza tworzą odizolowaną przestrzeń, w której spotkanie z drugim człowiekiem odbywa się za pośrednictwem wody i oddechu.

Uruchamiana wewnątrz kapsuły mgła wodna zawiera śladową (higieniczną) domieszkę substancji biologicznych. W *Oceanie* staje się medium spotkania z artystą, poprzez jego biologiczną obecność i oddech. *Katedra*, odnosząca się do wód płodowych i symboliki kobiecego ciała, prowadzi w stronę wyobrażenia powrotu do źródła.

Obie instalacje sytuują wodę na granicy tego, co biologiczne i symboliczne. To, co zwykle pozostaje niewidoczne – fizyczna obecność drugiego człowieka w powietrzu i wodzie – staje się materią doświadczenia. Prace stawiają pytanie o granice intymności i bliskości oraz o gotowość na spotkanie z Innym.

Syntetyczny las

Pracę tworzy dwanaście wysokich, czarnych obiektów przypominających pnie drzew. Ich geometryczne, kwadratowe formy zachowują odciski kory starych drzew – ślady organicznej materii przeniesionej w sztuczną strukturę. Iluzję lasu wzmacnia naturalny zapach i dźwięk.

Instalacji towarzyszą syntetyczne bursztyny z zatopionymi wewnątrz przedmiotami – inkluzjami, które stają się pamiątkami po naszej cywilizacji. Niczym artefakty odnalezione w odległej przyszłości przechowują materialne ślady współczesności.

Pierwsze elementy *Syntetycznego lasu* powstały na początku lat 90. Początkowo artysta planował wykonać je z betonu. Projekt pozostaje otwarty i rozwija się do dziś. Kolejne elementy i konteksty wpisują go w zmieniającą się rzeczywistość społeczną i polityczną.

We the Water / Kampania społeczna

Kolekcja wód umieszczonych w butelkach do wina, pobranych z wielu różnych miejsc. Element kampanii społecznej, której celem było zwrócenie uwagi na istotę wody. Praca uruchamia wielowarstwowe skojarzenia kulturowe, religijne i społeczne. W nawiązaniu do badań nad pamięcią wody, kolekcja nabiera innego, głębszego znaczenia.

WYKŁADY:

My woda / We the Water i Portret wody. Od cząsteczki do kryształu

Niedziela, 18 października / 15.00–17.30
Mała Scena, Teatr Łaźnia Nowa

PROWADZENIE: dr Wojtek Radtke i prof. Artur Sikorski

Wystąpienie będzie opowieścią o wodzie widzianej oczami artysty oraz chemika i krystalografa: od geometrii pojedynczej cząsteczki, przez krystalizację, aż po symetrię i różnorodność form lodu. Przyjrzymy się, jak niewidzialne reguły organizacji materii prowadzą do niezwykłego bogactwa kształtów kryształów, które możemy podziwiać gołym okiem.

Prof. Artur Sikorski – kierownik Pracowni Krystalochemii na Wydziale Chemii Uniwersytetu Gdańskiego. Jego zainteresowania badawcze koncentrują się wokół krystalografii, a w szczególności obejmują otrzymywanie oraz badania strukturalne kryształów powstających z udziałem substancji aktywnych farmaceutycznie. Jest współautorem ponad 140 oryginalnych artykułów naukowych oraz 10 patentów. Jest członkiem Polskiego Towarzystwa Chemicznego, Polskiego Towarzystwa Krystalograficznego oraz Gdańskiego Towarzystwa Naukowego.

fot. materiały dystrybutora

POKAZ FILMU

Perłowy guzik

Czwartek, 15 października / 19.00–21.00
Dom Utopii

WPROWADZENIE: Anna Nacher

Perłowy guzik (*El botón de nácar*) Patricio Guzmána to jeden z najbardziej niezwykłych filmowych esejów o pamięci wody. Chilijski reżyser prowadzi nas przez Patagonię – krainę fiordów, wysp, lodowców i oceanu – tworząc opowieść, w której natura przestaje być jedynie krajobrazem. Woda staje się w tej opowieści żywym archiwum. Guzmán splata dwie historie, które dzielą dziesięciolecia, a łączy tytułowy guzik.

Pierwsza prowadzi do rdzennych mieszkańców Patagonii – ludów od wieków żyjących w ścisłej relacji z wodą, których świat został niemal unicestwiony w wyniku kolonizacji. Druga przenosi nas do czasów dyktatury Augusto Pinocheta i historii więźniów politycznych, którzy zostali zamordowani, a ich ciała zostały wrzucone do oceanu.

Perłowy guzik łączy dokument, historię, kosmologię, naturę i politykę. To filmowa medytacja nad relacją człowieka z krajobrazem i pytaniem, czy miejsca mogą przechowywać pamięć o tych, którzy je zamieszkiwali.

Film poprzedzi wprowadzenie Anny Nacher, profesory w Instytucie Sztuk Audiowizualnych Uniwersytetu Jagiellońskiego, badaczki sztuki mediów, humanistyki środowiskowej, praktyk dźwiękowych i kultury cyfrowej.

REŻYSERIA: Patricio Guzmán
SCENARIUSZ: Patricio Guzmán
ZDJĘCIA: Katell Djian
MONTAŻ: Emmanuelle Joly
MUZYKA: Miranda & Tobar, Hughes Maréchal
PRODUCENTKA: Renate Sachse / Atacama Productions
KOPRODUKCJA: Valdivia Film, Mediapro, France 3 Cinéma
DYSTRYBUCJA: Pyramide Films
PRODUKCJA: Francja / Chile / Hiszpania, 2015

CZAS TRWANIA FILMU: 82 minuty

fot. Artur Rakowski

DEBATA NA TEMAT POCZĄTKÓW NOWEJ HUTY I ZNACZENIA RZEKI DŁUBNI

Na początku była Dłubnia

Piątek, 27 listopada / 18.00–20.00
Teatr Łaźnia Nowa, Galeria Nurt

Dłubnia jest jedną z rzek, która pamięta tereny na których mieści się obecnie Nowa Huta, na długo zanim pojawił pomysł na budowę miasta. Co zostało z dawnego wodnego krajobrazu, który istniał przed budową NH i kombinatu? Gdzie znajdowały się potoki, stawy i mokradła, które zniknęły pod ulicami i osiedlami Nowej Huty? W jaki sposób budowa miasta i kombinatu zmieniła Dłubnię?

Jaką rolę ta rzeka pełni dzisiaj w tej przestrzeni? Czy możemy myśleć o niej, nie jak o elemencie infrastruktury, ale jak o żywym ekosystemie i części dziedzictwa Nowej Huty?

W SPOTKANIU UDZIAŁ WEZMĄ:

Dr hab. inż. Mariusz Czop, profesor krakowskiej Akademii Górniczo-Hutniczej na Wydziale Geologii, Geofizyki i Ochrony Środowiska

Paweł Augustynek Halny, twórca wideo, montażysta, operator oraz aktywista ekologiczny związany z ochroną rzek, członek Koalicji Ratujmy Rzeki

Katarzyna Kobylarczyk, pisarka i reporterka, związana z Nową Hutą. Autorka książek, w których zajmuje się pamięcią, historią miejsc i doświadczeniem ich mieszkańców. W tym m.in. *Baśnie z bloku cudów. Reportaże nowohuckie* i *Kobiety Nowej Huty. Cegły, perły i petardy*

Cecylia Malik, malarka, performerka, edukatorka, ekolożka i miejska aktywistka. Założycielka kolektywu ekofeministycznego Siostry Rzeki

Marcin Pawlik, radny dzielnicy XVIII Nowa Huta, członek zespołu ds. renaturyzacji rzeki Dłubni (Rada Projektu)

Rozmowę poprowadzi **Maciej Miezian**, historyk sztuki, publicysta, pracownik Muzeum Krakowa – Oddział Nowa Huta, autor przewodnika *Nowa Huta. Socjalistyczna w formie, fascynująca w treści*

BILETY I WEJŚCIÓWKI

laznianowa.pl

KARNET NA WSZYSTKIE WYDARZENIA:
120 zł / 100 zł (ulgowy)

KARNETY JEDNODNIOWE
15 października: 35 / 30 zł
17 października: 45 / 35 zł
18 października: 65 / 55 zł

INSTALACJA PERFORMATYWNA, WARSZTATY, WYKŁADY, KOMPOZYCJA SOUNDSCAPE:
25 / 20 zł

POKAZ FILMU:
15 zł

* * *

OPRACOWANIE I REDAKCJA
Małgorzata Wach

KOREKTA
Łukasz Kolender

PROJEKT I OPRACOWANIE GRAFICZNE
Zbigniew Prokop

WYDAWCA
Teatr Łaźnia Nowa
Kraków-Nowa Huta
os. Szkolne 25

ISBN
978-83-66766-43-3

Teatr Łaźnia Nowa
Kraków-Nowa Huta
os. Szkolne 25

DOM UTOPII
Międzynarodowe Centrum Empatii
Kraków-Nowa Huta
os. Szkolne 26A

DYREKTOR:
Bartosz Szydłowski

ZASTĘPCZYNI DYREKTORA, DYREKTORKA DS. DOMU UTOPII:
Małgorzata Szydłowska

GŁÓWNY SPECJALISTA DS. PRAWNYCH, ORGANIZACJI I NADZORU
Robert Rozciecha

TEATR ŁAŹNIA NOWA

KOORDYNACJA PRACY ARTYSTYCZNEJ:
Monika Lem
Barbara Marmuszewska
Hanna Piaskowska

PRODUKCJA:
Aneta Skrzyszowska
Urszula Spyrka

INSPICJENTKI:
Eliza Palka-Grochal
Jurgita Zaikauskas

KIEROWNIK TECHNICZNY:
Sławomir Matysiak

REALIZATORZY ŚWIATŁA:
Sławomir Matysiak
Tomasz Kawula

REALIZATORZY DŹWIĘKU:
Antoni Kulka-Sobkowicz

REALIZATORZY WIDEO:
Aleksander Trafas
Adrian Listwan

OBSŁUGA TECHNICZNA:
Grzegorz Baran
Adam Ostrowski
Dariusz Otfinowski
Piotr Sobański
Kazimierz Wiliński

REKWIZYTORKA:
Jolanta Potocka

GARDEROBIANA:
Bogumiła Ciarkowska

PROMOCJA I PR:
Łukasz Kolender
Łukasz Gąsowski
Natalia Rieske

DZIAŁ ORGANIZACYJNY:
Katarzyna Kowalska
Fabian Dydaś

SEKRETARIAT:
Monika Dziób

KOORDYNATORKA OBSŁUGI WIDOWNI / KOORDYNATORKA DS. DOSTĘPNOŚCI:
Urszula Spyrka

ARCHIWUM:
Marta Duszyńska

OPIEKA PRAWNA:
Magdalena Kutaj

GŁÓWNY SPECJALISTA DS. ADMINISTRACYJNYCH:
Jakub Staszczyk

KSIĘGOWOŚĆ I KADRY:
Małgorzata Bieda
Bartłomiej Orłowicz
Marta Korzeniowska
Alicja Przyborowska
Renata Jurusik
Agnieszka Wilczyńska

DOM UTOPII – MIĘDZYNARODOWE CENTRUM EMPATII

KOORDYNATORKA DS. EDUKACJI:
Małgorzata Szymczyk-Karnasiewicz

KOORDYNACJA DS. EDUKACJI I SEKRETARIAT:
Tomasz Talerzak

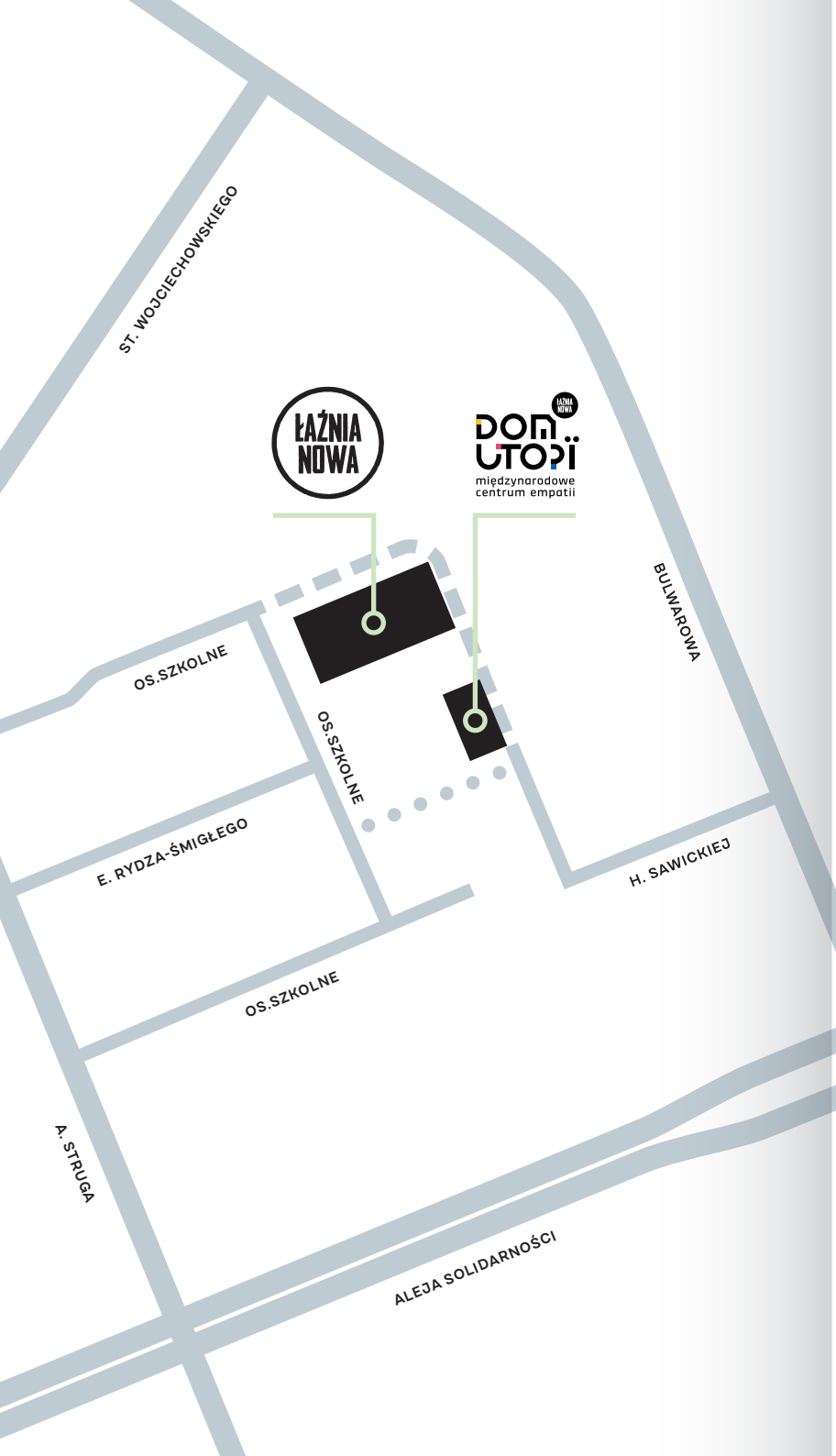

Kraków

Teatr Łaźnia Nowa – instytucja kultury Miasta Krakowa

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

Projekt Odyseja Nowohucka dofinansowano
ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego
pochodzących z Funduszu Promocji Kultury –
państwowego funduszu celowego

PARTNER

Mercedes-Benz
Zasada Auto

PATRONAT MEDIALNY

Kraków Culture
KARNET

ISBN 978-83-66766-43-3

LAZNIANOWA.PL
DOMUTOPII.PL